

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: 61-67-01, 61-42-70, 61-55-36
web-сайт: ecozakarp.at.gov.ua, e-mail: central@ecozakarp.at.gov.ua, код ЄДРПОУ 38766364

№ _____

На № _____

від _____

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

Фізична особа-підприємець

Копач Віктор Іванович,

ідентифікаційний код 2493003211

(89420, Закарпатська обл., Ужгородський район, с. Шишловці, вул. Ужгородська, 8)

(заявник та його адреса)

25.09.2020

(дата видачі)

№ 1391/22-02

(номер висновку)

2020325415

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

№ 1384/02-02 від 24.09.2020

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності

експлуатаційних заходів для покращення пропускнуої спроможності русла р. Тиса в районі с. Есень Ужгородського району Закарпатської області

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», планованої діяльності експлуатаційних заходів для покращення пропускнуої спроможності русла р. Тиса в районі с. Есень Ужгородського району Закарпатської області (далі – планована діяльність), встановлено, що:

процедуру оцінки впливу на довкілля планованої діяльності розпочато 03.03.2020 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля – № 2020325415 та 12.08.2020 внесено до Єдиного реєстру звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності (далі – Звіт з ОВД) і оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність Копача Віктора Івановича (ідентифікаційний код 2493003211), яка підлягає ОВД, реєстр. № 2020325415 оприлюднено на вебсайті департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації,

опубліковано в газетах Закарпатські оголошення+Новини №10 від 6-12 березня 2020 і Робота та навчання №10(853) від 6-12 березня 2020 року, розміщене в приміщенні Есенської сільради за адресою: 89461, Закарпатська обл., Ужгородський район, с. Есень, вул. Мала, буд 58. Протягом 20 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення до планованої діяльності обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля не надходили;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД було оприлюднено на вебсайті департаменту, опубліковано в газетах: Новини Закарпаття №33 (4893) від 15 серпня 2020 та РІО №33(1166) від 15 серпня 2020 і розміщене на дошці оголошень Есенської сільради;

тривалість громадського обговорення планованої діяльності склала 30 робочих днів та тривало до 23.09.2020 року;

громадське обговорення планованої діяльності проводилося у формі надання письмових зауважень і пропозицій (у т.ч. в електронному вигляді) відповідно до Закону України «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 18 червня 2020 року № 733-ІХ. Громадські слухання планованої діяльності не проводилися, не призначалися;

протягом громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності до Звіту з ОВД до департаменту надійшли зауваження та пропозиції ГО «Українська природоохоронна група» від 21.09.2020 №860/2020 (в електронному вигляді);

врахування пропозицій та зауважень, що надходили протягом громадських обговорень відображено у звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною цього висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності.

Планованою діяльністю передбачається проведення експлуатаційних заходів для покращення пропускної спроможності русла р. Тиса в районі с. Есень, Ужгородського району шляхом розчистки русла р. Тиса від твердих річкових наносів.

В адміністративному відношенні ділянка планованого проведення робіт розміщена в межах земель водного фонду - в заплаві та руслі р. Тиса на території Есенської сільської ради за межами села Есень, Ужгородського району. Проходження паводків останніх років та льодохід 2017 на р. Тиса, за рахунок збільшення відкладів твердого стоку у вигляді островів та побічнів в районі на повороті русла в районі с. Есень Ужгородського району, призвели до утворення додаткового підпору паводкових водна деревинно-сміттєвих та льодових заторах та направлення потоку води в сторону лівого берега р.Тиси, створюючи загрозу руйнування берегоукріплень лівого та правого берегів, правобережної водозахисної дамби, затоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, житлового та земельного фондів, місцевої автодороги.

З метою відновлення пропускної здатності русла планується виконати на ділянці правобережної частини шляхом видалення наносів твердого стоку з побічнів на повороті р.Тиса біля с.Есень довжиною 273 м, до рівня урізу води в межах без зміни фарватеру русла згідно положень міжурядових Угод та Порядку українсько-угорського співробітництва по захисту від шкідливої дії вод, що дасть можливість збільшити пропускну спроможність русла та заплави ріки в період підняття рівнів та разом з тим за рахунок зменшення розмивної сили водного потоку знизити загрозу пошкоджень та руйнування берегоукріплень лівого та правого берегів, правобережної водозахисної

дамби, затоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, житлового та земельного фондів, місцевої автодороги.

Планована діяльність здійснюватиметься відповідно до робочого проекту «Експлуатаційні заходи для покращення пропускної спроможності русла р. Тиса в районі с. Есень, Ужгородського району, Закарпатської області» підготовленого в 2020 ВКП «Закарпаттяводпроект» Басейнового управління водних ресурсів р. Тиса згідно завдання на проектування. Підставою є звернення Верхнь-Тисайської Дирекції водного господарства м. Ниредьгаза, Угорщина від 10.02.2020 вих. № 1-0018-016/2020 та погодження угорською стороною вих. № 1-0018-44/2020 від 19.06.2020 вказаного робочого проекту, акту обстеження ділянки русла р. Тиса біля с. Есень в районі ПЗ №342 Ужгородського району Закарпатської області від 06.02.2020, матеріалів інженерно-геодезичних вишукувань, проведених ВКП «Закарпаттяводпроект» у 2020р. Робочий проект на виконання експлуатаційних робіт в руслі річки розроблений з дотриманням відомчих норм ВНД 33-5.5-14-03 «Річки гірські. Регулювання русел та догляд» та згідно вимог Водного Кодексу України.

До початку виконання основних робіт передбачено виконання комплексу внутрішньо площадкових підготовчих робіт, а саме: геодезичні розбивочні роботи, винос в натуру меж площ проведення експлуатаційних заходів, культуртехнічні роботи з очистки площ від чагарнику та корчування залишків пнів, нанесених решток деревини та сміття; улаштування і утримання тимчасових автомобільних доріг та тимчасових огорожень; створення загально площадкового складського господарства; зведення або пристосування приміщень для матеріалів, виробів, конструкцій і обладнання; доставку в зону будівництва необхідних будівельних машин, механізмів, обладнання та інвентарю. Культуртехнічні роботи (зрізка чагарнику, корчування пнів, збір залишків побутового сміття, їх вивезення) проводитимуться на площі 0.3 га.

Проведення експлуатаційних заходів з відновлення пропускної здатності русла шляхом видалення наносів твердого стоку та деревинно-сміттєвих наносів на ділянці довжиною 273 м в об'ємі 34775 м³; розробка ґрунту з вивезення видалених наносів на тимчасове місце складування - 34775 м³; підсіпка існуючої польової дороги - 2700 м³; планування площ - 14838 м². Заїзд та виїзд техніки до ділянки планованих робіт буде проводитись з правобережної частини по польових дорогах без перетинання русла р. Тиса. Для попередження збою руслового фарватеру забір відкладів твердого стоку дозволяється проводити тільки окремими ділянками шириною 20 м. Видалення наносів виконується в період межених рівнів води, до рівня урізу води. Розробка ґрунту проводиться екскаватором ємністю ковша 0.65 м³, планування виконується механізованим способом. Відсіпка з'їздів виконується автосамоскидами, які доставляють ґрунт з резерву ґрунту. Зазначені заходи будуть виконуватись на землях водного фонду у межах прибережної захисної смуги за межами населених пунктів, без передачі їх у користування.

Розробка ґрунту буде проводитись екскаватором, планування дна та укосів механізованим способом. Відсіпка з'їздів виконуватиметься автосамоскидами. Робота екскаватором передбачається з технологічної дороги з розробкою донних відкладень у відвал для просушки та з наступним навантаженням в автомашини та перевезенням на постійне місце складування. Перевезення розроблених наносів твердого стоку передбачено на ділянку розташовану на відстані до 15 км (кадастровий номер земельної ділянки приватної власності: 2124887401:00:006:0002) по існуючих під'їзних польових дорогах та дорогах місцевого значення.

Роботи, що приводяться в зимовий період, проводяться за спеціальним проектом виконання робіт з дотриманням вимог ДБН В.1.2-10-2002.

В процесі виконання планованої діяльності будуть задіяні наступні машини, спецтехніка, механізми та обладнання, технічно справні та мають допуски до виконання робіт: екскаватори одноковшеві дизельні на гусеничному ході, містк. ковша 0.65 м³, бульдозери пот. 96 кВт та 79 кВт, автогрейдери середнього типу, пот. 99 кВт. Режим роботи 8 годин/день, 276 днів/рік. Тривалість робіт складе –30 місяців (2.5 роки), без врахування тривалості тимчасового припинення робіт на нерестовий період, сезонні паводки, льодохід та інше.

Забезпечення питного та господарсько-побутового водопостачання здійснюватиметься привізною водою. Водовідведення господарсько-побутових стічних вод планується здійснювати в резервуар з подальшим вивезенням згідно договору. Забір води з поверхневих та підземних водних джерел і скидання стічних вод у водні об'єкти не передбачається. Кількість працівників у зміні до 5 чоловік. Технічний нагляд за виконанням робіт здійснюється Ужгородським міжрайонним управлінням водного господарства. Приймання виконаних робіт проводиться спеціальною комісією з складанням відповідного акту прийому-передачі.

Проведення даних робіт передбачається в меженний період, протягом якого в річці спостерігаються найнижчі рівні й витрати води. Річки в цей час живляться переважно ґрунтовими водами.

Без проведення заходів по розчистці русла ріки від наносів твердого стоку утворення яких створює під час паводків загрозу підтоплення територій та руйнування берегоукріплення та водозахисних дамб у подальшому, зупинити розвиток процесу руйнування берега та підтоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, сільгоспугідь, житлового та земельного фондів на даний час іншими засобами неможливо.

Альтернатива не розглядається у зв'язку з тим, що планована діяльність та експлуатаційні заходи є необхідними саме в заплаві р. Тиса в районі с.Есень. Ужгородського району для покращення пропускної спроможності русла по довжині 273м шляхом розчистки від наносів твердого стоку з островів та побічнів повороту русла.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності.

При здійсненні планованої діяльності можливий вплив на стан навколишнього середовища:

атмосферне повітря - викиди забруднюючих речовин від вантажного автотранспорту (перевезення ґрунту), технічних засобів при проведенні культуртехнічних та гідротехнічних робіт, уположенні укосів, розчистки русла. Вплив незначний та допустимий, стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відсутні;

вода – незначний вплив. Скидання забруднених стічних вод в поверхневі водні об'єкти, а також в підземні водоносні горизонти не припускається. Скаламучена вола після завершення робіт та розбавлення природним стоком призведе до початкового стану річки. Заїзд та виїзд техніки до ділянки планованих робіт буде проводитись з правобережної частини без перетинання русла ріки Тиси;

ґрунт – незначний вплив. Можливе тимчасове механічне порушення рівноваги складеного мікрорельєфу при виконанні робіт з розчистки русла. ряд передбачених заходів дозволяє запобігти забрудненню ґрунту;

стан фауни, флори, біорізноманіття, землі – незначний, має локальний та тимчасовий характер. Вплив на тваринний світ відсутній. Вплив на біорізноманіття не здійснюється. Іхтіофауна не зазнає будь якого впливу в зв'язку з можливістю швидкого переміщення з ділянок з несприятливим станом в більш сприятливі для життєдіяльності

ділянки. Передбачені «рибоохоронні заходи» розроблені з метою недопущення нанесення збитків рибному господарству України під час виконання планованої діяльності, врахуванням вимог проведення господарських робіт в межах прибережної захисної смуги та водоохоронної зони на землях водного фонду, щоб не допустити нанесення шкоди водним живим ресурсам. Роботи проводитимуться виключно у поза нерестовий період:

відходи - при проведенні планованої діяльності будуть утворюватися відходи шумове та вібраційне навантаження – матиме тимчасовий вплив на період будівництва в межах допустимих норм;

В разі виникнення аварійної ситуації можливі аварійні розливи масел при виході з ладу техніки.

Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме, що:

планована діяльність. Ділянка планованого проведення робіт розміщена в заплаві та руслі р. Тиса на території Есенської сільської ради за межами села Есень, Ужгородського району, а також за межами зон охорони пам'яток культурної та археологічної спадщини, територій об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон. Поблизу об'єкту дитячі дошкільні і шкільні установи відсутні. Санітарно-захисна зона для планованого об'єкта не встановлюється. Зелені насадження цінних порід в межах ділянки планованої діяльності відсутні. На території проведення робіт зникаючих видів та видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України немає. В межах ділянок планованої діяльності корисні копалини, промислові і сільськогосподарські підприємства, цінні зелені насадження, житлова та громадська забудова відсутні. Відстань до найближчої житлової забудови складає понад 800 та 1200м. Доступ до ділянки забезпечується від місцевої автомобільної дороги. На ділянці планованих робіт додаткових заходів інженерного захисту не передбачається. В районі планованої діяльності та на відстані 10 км нижче за течією поверхневі водозабори з річки Тиса відсутні. Площа ділянки планованих робіт – 1,484 га. В межах ділянки комунікації відсутні. Територія планованих робіт представляє собою рівнинну ділянку, вкриті ґрунтово-гравійно-гальковим шаром з слабкою трав'яною рослинністю та окремими дикорослими чагарниками. Рельєф ділянки слабо пересічений, має пологий ухил з сходу на захід. Мета проекту: проведення експлуатаційних заходів з видаленням твердих наносів р. Тиса в районі с. Есень загальною довжиною 252 м з метою створення стійкого в плані русла ріки задля збільшення пропускної спроможності в період підняття рівнів води, для попередження розмиву правого та лівого берега. Проект відповідає пріоритетному напрямку державної та регіональної політики щодо запобігання стихійним лихам, техногенним аваріям і катастрофам, забезпечення екологічної безпеки та протипаводкового захисту територій, визначеному у Регіональній стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2020 року.

Запроектовані заходи відносяться до природоохоронних відповідно до п.25 Постанови КМУ від 17 вересня 1996 р. N1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів». З метою дотримання міжнародних угод, щодо проектування водогосподарських заходів на українсько-угорських прикордонних водах були враховані умови, а саме: обсяг виконання технічних заходів не змінює положення фарватеру, що визначає державний кордон, а також не порушує прикордонні знаки, та не змінює їх положення; при виконанні проектно-кошторисної документації передбачається тільки виконання (не с будівництво) експлуатаційних заходів по відтворенню попереднього стану пропускної спроможності

русла ріки втраченої з часом за рахунок наносів твердого стоку, на яких утворюються деревинно-сміттєві та льодові затори, що спричиняють при паводках підйом та навантаження на розмитий лівий берег, підтоплення незахищених територій, сільгоспугідь, населеного пункту та важливої інфраструктури в зоні державного кордону.

Робочий проект на виконання експлуатаційних робіт в руслі річки розроблений з дотриманням відомчих норм ВНД 33-5.5-14-03 «Річки гірські. Регулювання русел та догляд» та згідно вимог Водного Кодексу України (п.6.3. Організація і проведення розчищення руслі і заплави від надмірного їх захаращення).

Згідно Звіту відновлення пропускну здатності русла планується виконати на ділянці правобережної частини шляхом видалення наносів твердого стоку з островів та побічнів на повороті р. Тиса біля с. Есень довжиною 273 м, до рівня урізу води в межень без зміни фарватеру русла. В процесі виконання планованої діяльності буде використовуватись таке технологічне обладнання: екскаватори, бульдозери, автогрейдери, автомобілі-самоскиди. Режим роботи 8 годин/день, 276 днів/рік. Розрахункова тривалість виконання робіт складе – 30 місяців (2.5 роки), без врахування тривалості тимчасового припинення робіт на нерестовий період, сезонні паводки, льодохід та інше. Роботи, що приводяться в зимовий період, проводяться за спеціальним проектом виконання робіт з дотриманням вимог ДБН В.1.2-10-2002. При проведенні земляних робіт виконавці мають керуватись положеннями ДБН В.2.4-3:2010 "Гідротехнічні споруди. Основні положення» ДСТУ-Н Б В.2.1-28:2013 «Настанова щодо проведення земляних робіт та улаштування робіт та улаштування основ і фундаментів», а також ДБН А.3.2-2-2009 «Система стандартів безпеки праці. Промислова безпека у будівництві». Контроль якості всіх видів робіт проводиться безпосередньо в процесі їх виконання.

Проведення планованої діяльності з експлуатаційних заходів для покращення пропускну спроможності русла р. Тиса в районі с. Есень Ужгородського району Закарпатської області дасть можливість збільшити пропускну спроможність русла та заплави ріки в період підняття рівнів та разом з тим за рахунок зменшення розмивної сили водного потоку знизити загрозу пошкоджень та руйнування берегоукріплень лівого та правого берегів, правобережної водозахисної дамби, затоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, житлового та земельного фондів, місцевої автодороги;

вплив на атмосферне повітря. Під час виконання заходів з розчистки від наносів твердого стоку з русла ріки забруднення атмосферного повітря матиме незначний та тимчасовий вплив, спричинений роботою двигунів внутрішнього згорання механізмів та техніки. Стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відсутні.

В приземному шарі передбачається незначне короткострокове підвищення концентрацій забруднюючих речовин через неорганізовані викиди при роботі автотранспорту та спецтехніки. Під час здійснення планованої діяльності неорганізованими джерелами викидів в атмосферне повітря буде автомобільна техніка: трактори, екскаватори, бульдозери, кущорізи, автогрейдери. При роботі двигунів автотранспортних засобів питомі викиди забруднюючих речовин в атмосферу при здійсненні планованої діяльності за один рік (т/рік) складуть: оксид вуглецю – 0. 2711; діоксиду азот – 0. 2352; діоксид сірки – 0. 0322; неметанові леткі органічні сполуки – 0. 0611; метан – 0. 0019; оксид азоту – 0. 0009; сажа – 0. 0288; вуглекислий газ – 23.5036; бенз(а)пірен – 0.0. Загальна кількість викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від задіяної техніки складе 24.135 т, в т.ч. парникових газів 24.013 т без врахування тривалості тимчасового припинення робіт на нерестовий період, підняття рівнів під час сезонних паводків, льодоставу та ін. Річна витрата ПММ складе 18.725

тонн. У звіті приведено лист департаменту щодо фонових концентрацій забруднювальних речовин від 22.06.2020 №919/03-01. Забруднення пилом атмосферного повітря при роботі екскаватора, транспортуванні матеріалу матиме незначний та тимчасовий характер;

вплив на водне середовище. Забезпечення питного та господарсько-побутового водопостачання здійснюватиметься привізною водою. Витрати води на господарсько-питні потреби робітників на весь період планованої діяльності складають 0.058 м³/добу. Забір води з поверхневих та підземних водних джерел і скидання стічних вод у водні об'єкти не передбачається. Водовідведення господарсько-побутових стічних вод планується здійснювати в спеціалізовані санітарні приміщення (біотуалет), по мірі накопичення, будуть передаватись на найближчі очисні споруди. Планована діяльність не призведе до зміни рівня ґрунтових вод.

Розчистка русла від наносів приведе до тимчасового збільшення каламутності поверхневих вод, зменшення прозорості води, негативному впливу на зоо- та фітопланктон річки та на вищу водну рослинність на даних ділянках, але тільки на період проведення робіт з розчистки. Іхтіофауна не зазнає будь якого впливу в зв'язку з можливістю швидкого переміщення з ділянок з несприятливим станом в більш сприятливі для життєдіяльності ділянки. Протягом виконання робіт будуть дотримуватися наступні вимоги та обмеження: усі роботи будуть проводитись в поза нерестовий період, для уникнення впливу на представників іхтіофауни та у межах визначених ділянок; доставка машин та механізмів, їх пересування будуть здійснюватися по існуючих під'їзних дорогах; скиди забруднюючих речовин та відходів у водний об'єкт не відбуватиметься; виходи за межі берегової лінії не передбачається, повна пересипка русла не відбуватиметься.

Передбачається врахування при виконанні робіт сезонних та біологічних особливостей життєдіяльності водних живих ресурсів. Заїзд та виїзд техніки до ділянки планованих робіт буде проводитись з правобережної частини без перетинання русла ріки Тиси, при цьому компенсація збитку іхтіофауні р. Тиса в наслідок руху техніки вздовж урізу водної частини русла її рукавів в районі с.Есень буде проведена в комплексному підході. У першу чергу, зазначається два основних напрямки: відшкодування збитків; після завершення робіт - зариблення р. Тиса молоддю основних цінних аборигенних видів риби (судак, сом європейський) в пропорційній кількості 500 шт. Розрахунковий збиток втрати рибної продукції по втраті кормової бази через розчистку русла річки р. Тиса та планування поверхні складає: N= 12.365 кг, збиток від втрати потомства завданий через розчистку русла річки р. Тиса та планування поверхні становить 225.365 кг. Вартість компенсаційних заходів згідно розрахунку складає 13085 (тринадцять тисяч вісімдесят п'ять) грн. без врахування ПДВ, які у встановленому порядку повинні бути відшкодовані в ході виконання запроектованих робіт.

Заходи по збереженню водних та живих ресурсів та середовища їх існування. Виконання робіт з розчистки русла проводиться з дотриманням вимог Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 8 липня 2011 р. № 3677. До заходів по збереженню водних живих ресурсів та середовища їх існування в процесі провадження робіт з розчистки русла, передбачених робочим проектом, в першу чергу належать: недопущення погіршення умов існування водних живих ресурсів внаслідок діяльності; утримувати в належному стані берегові водоохоронні смуги та використовувати їх з дотриманням вимог законодавства; здійснення в установленому порядку комплексні заходи щодо охорони та відтворення водних живих ресурсів, збереження і поліпшення умов їх існування. Оскільки запроектовані заходи спрямовані на покращення екологічного стану і умов відтворення водних живих ресурсів, забезпечення недоторканності під час нересту, зимівлі, нагулу

цінних видів риб та ін., що становлять особливу цінність для їх охорони і відтворення, то під час проведення розчистки русла забороняється: скидати у річку, на її береги нафтопродукти, стічні води та інші відходи; вводити в експлуатацію господарські та інші об'єкти, застосовувати будь-які технології без забезпечення їх засобами захисту водних живих ресурсів або середовища їх існування; експлуатувати водозабірні споруди, не забезпечені рибозахисним обладнанням; порушувати передбачені законодавством екологічні вимоги до охорони прибережних захисних смуг і водоохоронних зон; мити автотранспортні засоби, тару з-під хімічних препаратів і речовин, які можуть заподіяти шкоду водним живим ресурсам або середовищу їх існування; скидати ґрунт, вибраний під час проведення розчистки русла, у під час нересту, нагулу та зимівлі цінних видів риб; строки проведення робіт мають не співпадати з «періодом тиші» у сезон розмноження більшості птахів та тварин та з нерестовим сезоном більшості риб. Проведення робіт з розчистки русла в період нересту риб припиняються і дозволяється лише при погодженні із Закарпатдержрибоохороною. При виконанні всіх передбачених заходів з охорони навколишнього середовища негативного впливу на стан природного середовища не очікується.

Планована діяльність з розчистки русла р.Тиса в районі с.Есень Ужгородського району (як і по всій довжині ріки) в період нересту проводитись не буде;

вплив на ґрунти та надра. При здійсненні планованої діяльності вплив на ґрунти буде мінімальний. При виконанні робіт з розчистки русла річки від мулу та вищої водної рослинності частини акваторії, вздовж берегової лінії планується тимчасове розміщення їх на березі річки. Незначним джерелом забруднення ґрунтів може стати будівельне сміття та паливо-мастильні матеріали (надалі ПММ). При експлуатації машин і механізмів забороняється злив відпрацьованих масел та пального на землю. З метою запобігання негативного впливу на ґрунти передбачається оснащення площадки контейнерами для побутових відходів з подальшою їх передачею іншим власникам згідно укладених договорів з метою їх подальшого зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, захоронення, видалення. Вплив можливий у випадку непередбачуваної техногенної аварійної ситуації.

Планованою діяльністю передбачені наступні необхідні заходи по заощадженню і раціональному використанню шару ґрунту: раціональне розташування відвалів; відпрацьоване масло буде збиратися в спецосуд і відправлятися на регенерацію; миття машин і механізмів забороняється. В цілому проведення земляних робіт буде виконуватись відповідно до законодавчих природоохоронних актів. Планована діяльність не приведе до змін в геологічному середовищі (за виключенням видалення донних відкладень) та земельних ресурсах, так як пов'язана з невеликим обсягом виїнятого ґрунту при розчистці даної ділянки, облаштуванні укосів, нерестових ділянок;

вплив на рослинний і тваринний світ. Незначний короткостроковий негативний вплив (вирубання деревино-чагарникової рослинності, тимчасове порушення гідроекосистеми). На ділянці планованих робіт зимувальні ями відсутні, відповідно до наказу № 195 від 30.10.2019 про затвердження переліку зимувальних ям Закарпатського рибоохоронного патруля, пункт 2.6. (Інтерактивна карта зимувальних ям в період 2019-2020 років). Вплив від впровадження планової діяльності на рослинність оцінюється як мінімальний, на тваринний світ вплив відсутній. Після закінчення робіт рослинний покрив буде через деякий час відновлений;

поводження з відходами. При проведенні планованої діяльності будуть утворюватися наступні відходи: ґрунт виїнятий (4510.2.9.01) 4 клас небезпеки; відходи комунальні (міські) змішані, у т.ч. сміття з урн (7720.3.1.01) 4 клас небезпеки. ґрунт виїнятий при розчистці від твердих річкових наносів в кількості 4.709 т внаслідок

розчистки русла та уположення укосів, буде перевезений та складований до подальшого використання, придатний рослинний шар буде розрівнюватися по поверхні ділянки під посів трав. Об'єм вийнятих наносів складе 34775 м³. Тимчасове складування ґрунту передбачається у відвал для просушування. За весь період виконання робіт за 2,5 роки перевезення та складування розроблених наносів твердого стоку (9.987 т/рік) здійснюється на ділянку розташовану на відстані до 15 км (кадастровий номер землі/ділянки приватної власності: 2124887401:00:006:0002) по існуючих під'їзних польових дорогах та дорогах місцевого значення. Побутове сміття (0.297 т) буде збиратися в контейнер і періодично вивозитися на полігон твердих побутових відходів (ТПВ) згідно з укладеним договором. Ганчір'я промаслене: матеріали обтиральні зінсовані, відпрацьовані чи забруднені (код 7730.3.1.06, 3 клас небезпеки), утворюється в розрахунковій кількості 0.087 т. Всі відходи будуть сортуватись та вивозитись на утилізацію відповідно до подальшого цільового призначення (переробка, утилізація, знешкодження та ін.). Всі відходи, що можуть використовуватись в якості вторинної сировини, будуть відправлятися на спеціалізовані підприємства для вторинної переробки:

вплив шуму та вібрації на довкілля. Основними джерелами утворення шумового забруднення при провадженні планованої діяльності є експлуатації автомобільної техніки. Згідно розрахунку, еквівалентний рівень шуму складе 54,77 дБА, що не перевищує нормативні значення граничнодопустимих рівнів (55 дБА відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 173 із змінами). Джерела випромінювання ультразвукових та електромагнітних хвиль відсутні. Рівні вібрації встановленого обладнання не перевищують допустимих нормативних значень, згідно з вимогами ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».

З метою зменшення негативного впливу на житлову забудову, відповідно до вимог ДБН В.1.1- 31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», передбачено: здійснювати роботи тільки в денну пору, не використовувати одночасної роботи двох будівельних механізмів, попереджувати населення про час виконання будівельних робіт, що пов'язані з підвищеним рівнем звуку, встановлювати на механізми, що створюють наднормативні рівні шуму для житлової забудови, шумопоглинаючі екрани. Використання будівельної техніки з високим рівнем вібрації не передбачається:

вплив на об'єкти природно-заповідного фонду. Вплив не передбачається, безпосередньо в межах планової діяльності розчистки русла об'єкти ПЗФ відсутні. Нижче за течією до 5 км відсутні території, що охороняються (заповідники, розплідники, пам'ятники природи), об'єкти, а також, що внесені до державного й місцевого реєстру ПЗФ. Об'єкти «Смарагдової мережі» в зоні проведення заходів планованої діяльності та в зоні впливу відсутні. Найближчі до ділянки планованої діяльності територія міждамбового простору р. Латориця, що відносяться регіонального ландшафтної парку «Притисянський» розташована на відстані понад 6,5 км, вище на північний схід. Планова діяльність не призведе до зміни умов існування флори та фауни в межах зазначеної території:

вплив на клімат і мікроклімат. Негативних впливів не передбачається, зміни мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується. Значні виділення теплоти, інертних газів та вологи в результаті планованої діяльності відсутні, впливи на кліматичні та мікрокліматичні умови навколишнього середовища будуть допустимими:

теплове, радіаційне забруднення та випромінювання. На території здійснення планової діяльності с. Есень Ужгородського району Закарпатської області перевищення радіаційного випромінювання не спостерігається за даними Закарпатського ЦЦМ:

вплив на навколишнє соціальне середовище. Очікується покращення за рахунок запобігання підтоплення забудованої частини села та присадибних ділянок, створення сприятливих умов для рекреації.

Вагомий соціально-економічний вплив від впровадження планованої діяльності матиме довготривалу перспективу та покращить умови проживання мешканців, забезпечить ефективний захист території та населення сіл Ужгородського району від шкідливої дії вод, підвищить захист від затоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, житлового та земельного фондів, місцевої автодороги, безпеку водокористування та призведе до покращення екологічного стану;

вплив на навколишнє техногенне середовище. Вплив не передбачається. Позитивний вплив очікується за рахунок відновлення пропускної здатності русла та заплави р. Тиса;

вплив на матеріальні об'єкти, архітектурна, археологічна та культурна спадщина. Негативних впливів не прогнозується. Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в районі розташування підприємства відсутні;

кумулятивний вплив. Не буде мати місце, оскільки інші об'єкти на території відсутні;

транскордонний вплив не передбачається;

Планова діяльність не викликатиме змін основних елементів геологічної структурно-тектонічної будови, а також виключає виникнення ендегенних і екзогенних явищ штучного, техногенного походження, не здійснюватиме впливу на земельні ресурси та надра; заповідні території будь якого типу заповідання.

В результаті впровадження планованої діяльності очікується позитивний транскордонний вплив на техногенне та соціальне середовище, стан земельних ресурсів, гідрологічної та паводкової ситуації в зоні державного кордону. Реалізація планованої діяльності шляхом розчистки русла на повороті р. Тиса вплине на суттєве збільшення пропускної спроможності русла та заплави ріки в період підняття рівнів та разом з тим за рахунок зменшення розмивної сили водного потоку знизити загрозу пошкоджень та руйнування берегоукріплень лівого та правого берегів, правобережної водозахисної дамби, затоплення територій в зоні державного кордону та частини населеного пункту, підвищить ступінь захисту житлового та земельного фондів, автодоріг.

Моніторинг планованої діяльності буде здійснюватись з метою забезпечення дотримання вимог законодавства під час виконання всіх заходів щодо мінімізації його впливу та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

До заходів по збереженню навколишнього природного середовища в процесі провадження діяльності: дотримання технологій, передбачених проектом, при виконанні земляних робіт для попередження ерозійних процесів; охорона землі від забруднення відходами, які утворюються під час проведення робіт; охорона ґрунтових і поверхневих вод від попадання в них відходів, паливно-мастильних матеріалів; при організації робіт по заправці механізмів необхідно проявляти обережність, уникаючи попадання їх до відкритих джерел води; матеріали, що використовуються, не є агресивними до навколишнього середовища; залишки матеріалів, тари і упаковки необхідно зібрати і вивезти в спеціально відведені місця; протипожежні заходи; недопустимо виходити за межі передбачені проектом, що може викликати зміни рельєфу (спровокувати процеси ерозії). Тимчасові будівлі та споруди виробничого призначення, а також під'їзні дороги розміщуються з мінімальною зайнятістю земель. Матеріали які застосовуються для виконання робіт є екологічно чистими і не є агресивними до оточуючого середовища.

Соціально-економічним наслідком реалізації проекту є забезпечення захисту від шкідливої дії вод частини населеного пункту, жилої забудови присадибних ділянок,

об'єктів інфраструктури.

Основні заходи проектних рішень спрямовані на запобігання виникненню надзвичайної ситуації, забезпечення захисту населення і територій та зниження можливих матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Основні небезпеки при виконанні робіт мінімізують шляхом дотримання правил охорони праці при виконанні робіт, дотриманням правил пожежної безпеки.

Незначний вплив на довкілля можливий в результаті виникнення аварійних ситуацій. Комплекс технологічних, технічних, організаційних рішень, забезпечує надійну безаварійну роботу. Найважчий план ліквідації аварій, що містить вказівки сповіщення відповідних служб організацій, які повинні брати участь у ліквідації аварій та наслідків, перелік необхідних технічних засобів, способи збору і знешкодження забруднюючих речовин.

Планована діяльність не приведе до погіршення умов проживання місцевого населення та ризику підвищення захворюваності місцевого населення.

При дотриманні технічних та технологічних нормативів і вимог нормативно-правових документів та виконанні всіх передбачених заходів з охорони навколишнього середовища значного негативного впливу на стан довкілля не очікується.

Технічний нагляд за виконанням робіт проводить Ужгородське міжрайонне управління водного господарства. Моніторинг планованої діяльності буде здійснюватись з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час виконання всіх заходів щодо мінімізації його впливу та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень та пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення, вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок ймовірних впливів на компоненти довкілля (водні та земельні ресурси, флори, фауни, атмосферне повітря, природно-заповідний фонд, соціальне середовище) сукупний вплив планованої діяльності при штатному режимі експлуатації в межах допустимих показників;

за результатами аналізу звіту з ОВД встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на вплив на водне середовище, тваринний світ. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

- 1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час провадження планованої діяльності, а саме:**
  - перед початком виконання робіт інформувати угорські, українські водогосподарські організації, прикордонні служби та інші відповідальні органи;
  - недопущення виконання робіт за межами проектних рішень, що може викликати зміни рельєфу (спровокувати процеси ерозії);
  - утримувати в належному стані берегові водоохоронні смуги та використовувати їх з дотриманням вимог законодавства;
  - роботи проводити в меженний період рівнів води в р. Тиса;
  - недопущення погіршення умов існування водних живих ресурсів внаслідок діяльності;
  - здійснювати в установленому порядку комплексні рибницько-меліоративні заходи

щодо охорони та відтворення водних живих ресурсів, збереження і поліпшення умов їх існування;

забороняється: скидати у річку, на її береги нафтопродукти, стічні води та інші відходи; порушувати передбачені законодавством екологічні вимоги до охорони прибережних захисних смуг і водоохоронних зон; мити автотранспортні засоби, тару з-під хімічних препаратів і речовин, які можуть заподіяти шкоду водним живим ресурсам або середовищу їх існування; скидати ґрунт, вибраний під час проведення розчистки русла, у місця нересту, нагулу та зимівлі цінних видів риби; строки проведення робіт мають не співпадати з «періодом тиші» у сезон розмноження більшості птахів та тварин та з нерестовим сезоном більшості риби;

використовувати справне технологічне обладнання, забезпечити недопущення використання техніки та механізмів з наявним протіканням ПММ, заправку техніки проводити на спеціально відведених майданчиках з твердим покриттям;

дотримуватись вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

локалізація забруднень безпосередньо на місці їх утворення;

поводження з відходами здійснювати відповідно до Закону України «Про відходи»;

дотримання нормативних вимог з охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, щодо шуму та вібрації, у сфері поведінки з відходами, правил техніки безпеки та протипожежної безпеки;

дотримання вимог природоохоронного законодавства.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

заправку техніки проводити на спеціально відведених майданчиках з твердим покриттям;

виконання робіт в межах проектних рішень;

дотримання регламенту технологічних процесів та забезпечити контроль за технічним станом техніки та механізмів;

не допущення виникнення аварійних ситуацій з можливими аварійними розливами масел при виході з ладу техніки;

дотримання розробленого та затвердженого плану ліквідації аварійних ситуацій;

припинення будь-яких робіт при виникненні нештатних ситуацій (аварія, несправність тощо) до приведення технологічного процесу до нормальних умов;

забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону праці.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:

виконання компенсаційних заходів згідно розрахунку втрати від загибелі зообентосу та втрат рибної продукції внаслідок порушення кормової бази в ході виконання робіт;

відшкодування збитків рибному господарству при здійсненні планованої діяльності;

після завершення робіт провести зариблення р. Тиса молоддю основних цінних аборигенних видів риби (судак, сом європейський);

забороняється використовувати для зариблення інтродуковані з інших країн та нетипові для басейну р. Тиса види;

оплата компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої

діяльності на довкілля** , а саме:

- дотримання технологій, передбачених проектними рішеннями при виконанні робіт;
- забезпечення охорони земель від забруднення відходами, охорони ґрунтових і поверхневих вод від попадання в них відходів, паливно-мастильних матеріалів;
- забезпечення безпечного поводження з відходами;
- забезпечення підтримання в нормативно-технічному стані техніки та механізмів.
- дотримання вимог природоохоронного законодавства.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення після проектного моніторингу** , а саме: відповідно до розділу ІІ даного Звіту з ОВД.

Примітка: Якщо під час провадження планової діяльності, буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя та здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність - припинено.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування** , а саме: здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля планованої діяльності експлуатаційних заходів для покращення пропускної спроможності руслу р. Тиса в районі с. Есень Ужгородського району Закарпатської області не передбачається.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу оцінки впливу на
довкілля та моніторингу
навколишнього природного
середовища

Директор департаменту екології та
природних ресурсів Закарпатської
обласної державної адміністрації

(Handwritten signature of Igor Uriy)

Ігор УРИСЬ

(Handwritten signature of Yuriy Shpontak)
Юрій ШПОНТАК

* Якщо здійснювалася процедура оцінки трансграничного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля впливає така необхідність.